

Publiekssamenvatting Com-mens Toolkit

Dementie wordt gekenmerkt door cognitieve achteruitgang, waaronder taal- en communicatiestoornissen. Deze cognitieve communicatiestoornissen (CSS) zijn progressief en reguliere taaltraining, zoals bij mensen met afasie is weinig zinvol, o.a. omdat het niet beklijft. Educatie is wel zinvol, maar logopedisten kunnen met hun expertise veel meer dan algemene educatie over communicatieproblemen geven. Goede logopedische programma's voor dementie zijn er – ook internationaal – nog nauwelijks en bruikbare en dementievriendelijke materialen voor logopedisten bestaan nog helemaal niet. Logopedist Frieda Debets, werkzaam op de afdeling Revalidatie van het Radboudumc in Nijmegen heeft in de afgelopen jaren een behandelprogramma uitgewerkt voor mensen met beginnende dementie en hun mantelzorgers. Die behandeling is Com-mens is gaan heten en is door logopedist en promovenda Mariëlle Olthof geanalyseerd ([Olthof et al., 2018](#)) en met een ZonMw-subsidie in een [pilotstudie](#) met vier logopedisten geëvalueerd.

Com-mens Toolkit

De behandeling bestaat uit gemiddeld zes sessies van een uur waarin altijd (a) de persoon met dementie wordt behandeld samen met een mantelzorger en (b) de behoeften en de woorden van de persoon met dementie centraal staan. Uit de evaluatie bleek dat de aanpak zowel mensen met dementie als hun mantelzorgers rust geeft en een duidelijke verbetering van de kwaliteit van hun communicatie.

Voor een brede verspreiding van deze behandeling is professioneel dementie-vriendelijk materiaal nodig, in een toolkit. Het doel van dit innovatieproject is het realiseren van deze Com-mens Toolkit, die zal bestaan uit 3 onderdelen:

- I. Dynamisch assessment: efficiënt behandelend onderzoek dat richting geeft aan de behandeling, inclusief formulieren en materialen.
- II. Tenminste 60 werkbladen als oefenmaterialen, die aansluiten op de uitkomsten van het assessment.
- III. Achtergrond, toelichting en gedetailleerde uitleg bij de materialen.

Uitvoerders

Het project zal worden uitgevoerd door twee kartrekkers: Frieda Debets, logopedist in het Radboudumc in Nijmegen en Brenda Bouwmeester, logopedist in zorg- en behandelcentrum Liemerij in Zevenaar. Zij worden ondersteund door vier fieldtesters: Mieke Hoedemaekers, logopedist in verpleeghuis de Waalboog in Nijmegen, Patricia Brink, logopedist in zorggroep Maas & Waal in Ewijk, Cecile Eyck, vrijgevestigd logopedist in Wijchen en Nynke Algera, vrijgevestigd logopedist in Bolsward.

Als adviseur zijn betrokken Mariëlle Olthof, logopedist en junior-onderzoeker van zorggroep Maas & Waal in Beneden-Leeuwen en Bert de Swart, logopedist en senior-onderzoeker in het Radboudumc en lector neurorevalidatie Hogeschool Arnhem Nijmegen; Hanneke Kalf, logopedist en senior-onderzoeker in het Radboudumc neemt de projectcoördinatie op zich.

Duur van het project

Het project duurt van 1 juli tot 1 december en het eindproduct zal worden uitgegeven en onderdeel gaan vormen van een driedaagse Com-menscursus vanaf 2022.